

Økonomisk institutt

Årsrapport for 2018

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Innhold

Innledning	3
Forskning	4
Forskerutdanning	7
Undervisning	9
Formidling og kunnskapsutveksling	21
Personale, organisasjon og økonomi	21

Tabeller

Tabell 1: Publikasjoner (basert på registreringer i Cristin)	5
Tabell 2: Rangeringer	6
Tabell 3: Instituttets rangering over tid	6
Tabell 4: Doktorgradsstudenter	8
Tabell 5: Doktordisputaser i 2018	8
Tabell 6: Opptak til årsenheten, bachelorprogrammet og masterprogrammet i samfunnsøkonomisk analyse.....	13
Tabell 7: Antall førstevalgssøkere pr. studieplass	15
Tabell 8: Opptak til det toårige masterprogrammet	16
Tabell 9: Registrerte studenter	17
Tabell 10: Ferdige kandidater	17

Figurer

Figur 1: Førstevalgssøkere på studier på BA-nivå	14
Figur 2: Førstevalgssøkere pr studieplass BA-nivå	14
Figur 3: Poenggrenser for førstegangsvitnemål BA-nivå.....	15
Figur 4: Poenggrenser for opptak til 2-årig MA.....	16
Figur 5: Innreisende og utreisende studenter	20

Innledning

Instituttet innførte høsten 2018 den nye studieordningen for programmene i samfunnsøkonomi. Spesielt på bachelorprogrammet har det vært foretatt mange endringer og opprettet flere valgfrie emner, med sikte på å heve kvaliteten og minske frafall på programmet. En ny årsenhet i samfunnsøkonomi ble tilbudt første gang høsten 2018, og fikk stor søkning. Det ble innført nye retningslinjer for godkjenning av emner ved studentutveksling, slik at det skal bli enklere for studentene å ta en del av utdanningen i utlandet.

Alle våre studieprogrammer har vært gjennom en periodisk programevaluering i 2018, og instituttet vil bruke resultatet fra evalueringskomiteen til å jobbe videre med forbedringer av studieprogrammene.

Etter ønske fra fagutvalget innførte instituttet bachelorseremoni for avsluttende bachelorkandidater i 2018.

Fra høsten 2018 er Canvas innført som læringsplattform for alle emner, og det er innført digital eksamen på alle emner, med unntak av rene matematikk-, statistikk- og økonometriemner.

Det ble arrangert flere konferanser og workshops i 2018. Prosjektet Conservation (ERC grant) avholdt konferansen *Political Economy of the Environment* i april, og *12th Nordic Summer Symposium in Macroeconomics and Finance* ble avholdt i august. Instituttet arrangerte også *European Summer School on Climate Change Assessment* i Venezia i månedsskiftet juni/juli, med støtte fra CREE og UiO: Energi.

Instituttets årlige Januarkonferanse satte fokus på klimautfordringer og forvaltning av oljeressurser, and hadde tittelen: *Et klimavennlig oljeland?*

Også i 2018 var ca. halvparten av instituttets publikasjoner på nivå 2.

Instituttet fikk i 2018 innvilget et ERC Starting Grant med tittelen *Value Judgments and Redistribution Policies* (VALURED) med Paolo Piacquadio som prosjektleder. Prosjektet starter opp 01.01.2019. Tre nye bidragsprosjekter som er finansiert av Norges Forskningsråd startet opp i 2018, og instituttet fikk to nye oppdragsprosjekter; ett fra Oxford Policy Management og ett finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet. Instituttet sendte inn tre EU søknader og sju NFR søknader til ulike programmer.

Instituttet ansatte en postdoktor på innstegsvilkår i 2018 (med tiltredelse i 2019), og det ble i tillegg ansatt tre postdoktorer (hvorav en med tiltredelse i 2019), samt tre nye stipendiater. En gjesteprofessor knyttet til instituttets verdensledende miljø i politisk økonomi startet også i stillingen høsten 2018.

Instituttet har en god budsjettsituasjon på kort sikt, men etterhvert vil økonomien bli strammere, idet midlertidige inntekter vil falle bort. Fakultetets nye fordelingsmodell, vedtatt høsten 2018, vil også medvirke til lavere inntekter for instituttet på sikt. Vi vil derfor være avhengig av tilførsel av nye eksterne midler fremover for å opprettholde aktivitetsnivået. I 2018 var 27% av instituttets kostnader eksternt finansiert, og det vil fremover bli nødvendig å øke andelen ekstern finansiering.

Forskning

Dette året har Økonomisk institutt sendt sluttrapporter for de følgende prosjektene:

- ERC Advanced Grant *The Macroeconomics of Inequality, Development and the Welfare State*
- ERC Advanced Grant *FAMHEALTH - Family life courses, intergenerational exchanges and later life health*
- NFR prosjekt *European Strains - European Strains - An interdisciplinary research proposal on crisis, institutions, and changing social models in Europe*
- NORFACE prosjekt *Globalization, Institutions and the Welfare State (GIWeS)*

Instituttet har i 2018 videreført *Oslo Center for Research on Environmentally friendly Energy (CREE)*, , et ERC Consolidator Grant med tittelen *The Economics and Politics of Conservation (CONSERVATION)*, et ERC Starting Grant med tittelen *The Global and Local Organization of Production (GLOBALPROD)* samt prosjektet *HetMacro - Heterogeneity in Macroeconomics: Empirical Evidence*, og et prosjekt *Research and Education in Quantitative Macroeconomics with Focus on Inequality: Cooperation Between UiO, UPenn and UToronto* som er finansiert av Forskningsrådets program FRIPRO (FRIHUMSAM) og prosjektet *OFS II Oslo Fiscal Studies - A Centre for Empirical Research in Public Finance* som er finansiert av NFR SKATT program. Det var også forskningsaktivitet knyttet til den tverrfaglige satsningen UiO: Norden gjennom prosjektet *Nordic Welfare Development (NoWeDe)*.

I 2018 startet tre nye bidragsprosjekter som er finansiert fra Norges Forskningsråd: et «unge forskertalenter» RIPRO (FRIHUMSAM) prosjekt *Collective Bargaining, Information Frictions, and Labor Market Dynamics* med Manudeep Bhuller som prosjektleder, et FRIPRO Toppforsk prosjekt *The demand and supply of public education* med Edwin Leuven som prosjektleder, og et SKATT program prosjekt *Optimal Taxation: A Modern Macroeconomic Approach* med Hans Holter som prosjektleder.

I 2018 fikk ØI to oppdragsprosjekter. Ett oppdragsprosjekt *Stock-based versus flow-based redistribution* med Kalle Moene som prosjektleder er finansiert av Oxford Policy Management (OPM). Og et prosjekt *INNOPROD: innovasjon, produktivitet og offentlig politikk* er finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet, og har Karen Helene Ulltveit-Moe som prosjektleder.

ØI fikk innvilget et ERC Starting Grant med tittelen *Value Judgments and Redistribution Policies (VALURED)* og med Paolo Giovanni Piacquadio som prosjektleder. Prosjektet har 1.1.2019 som oppstartdato.

ØI fikk også to prosjekter innvilget fra Norges forskningsrådet: INTPART prosjekt *Partnership for Research and Education in Resources, the Environment, and Strategic Cooperation between Norway, USA and Japan* med oppstart i januar 2019 og Bård Harstad og Christian Traeger som prosjektledere. Prosjektet *Challenging Inequalities: An indo-European perspective* med Kalle Moene som prosjektleder er del av en ny plattform EQUIP – the EU-India Platform for the Social Science and Humanities.

I 2018 har ØI sendt inn tre EU søknader og sju NFR søknader til forskjellige programmer.

ØI har sendt inn en stor EU-søknad til Horizon 2020, TRANSFORMATIONS-01-2018 med tittelen *Promoting Inclusive Growth during Technological Transformation*. Vår rolle var som koordinator av RIA/research and innovation action, og det var et første forsøk der ØI skulle koordinere og lede et stort EU-prosjekt. ØI har sendt inn også to ERC søknader på Advanced grant. Vi fikk ikke tilslag på disse søknadene.

Som det fremgår av tabellen nedenfor, ble det i 2018 publisert 42 poenggivende artikler, hvorav 20 på nivå 2. Det ble publisert ett poenggivende kapittel i en bok. En detaljert oversikt over publikasjoner finnes i vedlegg én.

Tabell 1: Publikasjoner (basert på registreringer i Cristin)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tidsskriftartikler						
- nivå 2	11	24	24	28	27	20
- nivå 1	37	41	30	28	26	22
- topp 5	0	1	1	2	3	0
Bøker	6	3	0	1	0	1
Del av bok	0	8	5	3	1	1
Publikasjonspoeng¹	32,7	66,0	69,3	84,3	81,2	60,2

På Tilburg Universitets rangering av økonomiske læresteder basert på publisering i topptidsskrifter (<https://econtop.uvt.nl/>), ble instituttet rangert som nr. 104 i perioden 2014-2018 (tabell 2). På RePEc-IDEAS rangering av økonomiske forskningsinstitusjoner basert på siteringer (<http://ideas.repec.org/top/>), var instituttet 2018 rangert som nr. 67. I 2014 gjorde instituttet et betydelig hopp oppover på RePEc-IDEAS rangering (tabell 3). På Tilburg Universitets rangering var det hopp oppover i 2016, men plasseringen over perioden 2011-2018 er 115-116 med 92 poeng.

¹ I henhold til DBHs publikasjonstall for 2018. Bemerk at publikasjonspoeng fra 2015 og senere ikke kan sammenlignes med tidligere år da beregningsmetoden ble endret i 2015.

Tabell 2: Rangeringer

	<i>Tilburg²</i>	<i>IDEAS-RePec³</i>
Verden	1. Harvard (494)	1. Harvard
	2. Chicago (458)	2. MIT
	3. Stanford (370)	3. UC Berkeley
Europa	4. LSE (340)	6. Paris School of Econ.
	12. Oxford (261)	8. Toulouse School of Econ.
	19. UCL (193)	9. Oxford
Norden	44. København (113)	46. Århus
	53. Stockholm U. (105)	64. København
	56. Århus (104)	67. UiO
Norge	98. NHH (68)	156. NHH
	104. UiO (66)	277. NTNU

Tabell 3: Instituttets rangering over tid

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tilburg ⁴	145-148	149-156	152-157	132-134	128-131	110-113	96-99	104
IDEAS-RePec ⁵	174	184	192	126	111	66	62	67

Deltagelse i instituttseminarer og andre faglige seminarer er en viktig del av forskningsprosessen. Det bidrar til en felles faglig identitet, og det er en forutsetning for å invitere eksterne foredragsholdere. Instituttet vil fortsette tradisjonen med ett ukentlig seminar med hovedsakelig eksterne innledere (Department seminar) og et ukentlig ESOP-seminar. I tillegg vil instituttet støtte opp om mer spesialiserte seminarer, slik som CREE-seminaret og OFS-seminaret, samt interne seminar (Staff/PhD lunch seminar). I alt ble det avholdt 64 seminarer (27 ESOP seminarer av dem) ved instituttet i løpet av 2018. En detaljert oversikt over seminarene er gitt i vedlegg to.

Disse forskningsarrangementene ble avholdt i 2018:

Januar, 18 Januarkonferansen 2018: Et klimavennlig oljeland?

April, 26-27 Political Economy of the Environment (ERC CoG CONSERVATION)

Juni, 13 Workshop "Policies against tropical deforestation" sammen med NHH

² Basert på registrerte publikasjoner i 35 topp tidsskrifter i perioden 2014-2018; antall poeng i parentes.

³ Basert på siteringer av arbeider registrert i RePec pr. juli 2019.

⁴ Gjennomsnitt over inneværende og fire foregående år.

⁵ Pr. desember det aktuelle år, for 2017 pr. mai.

Juni, 30- juli, 6 ØI har arrangert i Venezia EAERE-FEEM-VIU European Summer School on *Climate Change Assessment: Economic Models and Evaluation Criteria* sammen med støtte fra CREE og UiO:Energi.

August, 9-12 12th Nordic Summer Symposium in Macroeconomics and Finance (ØI var co-organizer)

I tillegg ble en rekke mindre forskningsarrangementer holdt gjennom året.

Instituttet har i 2018 hatt et stort antall gjester, blant annet i forbindelse med seminarer og konferanser. I tillegg kommer lengre gjesteopphold ved instituttet (se vedlegg 3). Instituttets ansatte har også besøkt utenlandske forskningsinstitusjoner og samarbeider med en rekke institusjoner i inn- og utland. En oversikt over lengre forskningsopphold ved utenlandske institusjoner samt instituttets samarbeidende institusjoner finnes i vedlegg 4. Samarbeidet gjelder dels enkeltpersoner og dels større forskningsprosjekter eller mer formalisert samarbeid. I vedlegg 5A finnes en oversikt over faglige presentasjoner og konferansebidrag fra instituttets ansatte.

Instituttet hadde i 2018 i alt 16 større eksternt finansierte prosjekter, se oversikt i vedlegg 7 (prosjekter knyttet til frikjøp, konferansestøtte og utenlandsopphold er ikke tatt med). Instituttet har arbeidet for å stimulere medarbeiderne til å delta i og bidra til eksternt finansierte forskningsprosjekter og til dannelsen av flere interne forskergrupper ved instituttet. Arbeidet har en langsiktig karakter, men allerede nå ser vi en bevegelse i riktig retning med flere større, eksternfinansierte prosjekter.

Instituttet har fortsatt representanter i Frischsenteret s styre og råd, og en rekke av instituttets ansatte er engasjert i bistillinger ved senteret. En rekke av forskerne ved Frischsenteret utfører oppgaver ved instituttet. Instituttet samarbeider med Frischsenteret om flere av de eksterne prosjektene i instituttets prosjektportefølje.

Forskerutdanning

Instituttet videreførte ordningen med opptak en gang pr. år, med søknadsfrist 1. mars. (Fra og med 2019 er søknadsfristen flyttet til 1. februar.) Kandidater som fullfører mastergraden samme vårsemester kan søke. Alle starter doktorgradsstudiene samtidig (medio august). Alle kandidater – både interne og eksterne – har oppholdsplikt ved instituttet det første året.

Opplæringsdelen for ph.d.-programmet ble endret fra og med høsten 2018. Den obligatoriske fellesdelen ved SV-fakultetet økte fra 6 til 10 studiepoeng, og består nå av totalt fem emner: ett introduksjonsemne, ett emne i forskningsetikk, ett emne i vitenskapsteori (som går over to semestre), ett formidlingsemne og ett emne i internasjonal publisering. Kursprogrammet er lagt opp slik at man kan begynne både vår og høst.

Våren 2018 ble det utlyst 2-3 stipendiatstillinger ved instituttet. Alle stillingene var generelle stillinger – uten tilknytning til spesielle prosjekter. Til disse stillingene var det totalt 81 søkere, og av dem ble 18 vurdert som kvalifisert for opptak til doktorgradsprogrammet. Instituttet ansatte tre

stipendiater – ingen av dem hadde master fra instituttet. En hadde master fra NMBU, en hadde master fra Nanjing Universitetet i Kina og en hadde master fra NHH.

Det var tre søkere med ekstern finansiering. En med finansiering fra SSB (Statistisk Sentralbyrå), en med finansiering fra Frischsenteret og den siste kandidaten ble tatt opp på en offentlig-sektor-ph.d. – med finansiering fra Forskningsrådet og fra Innovasjon Norge.

Halvparten av de som startet på programmet i 2018 hadde ikke avlagt noen av de obligatoriske 5000-emner før opptak, mens den andre halvparten hadde avlagt to 5000-emner før opptak. En av søkerne hadde avlagt to 5000-emner etter at masterprogrammet var fullført, og får bruke de to emnene som del av doktorgradsprogrammet, mens de to andre får fritak for de to emnene, men må erstatte de 20 studiepoengene med valgfrie emner.

Instituttet ga til sammen 12 intensive doktorgradskurs, i tillegg til de tre obligatoriske 9000-kursene i mikroøkonomi, makroøkonomi, og økonometri som går over hele semesteret. To av intensivkursene ble avlyst på grunn av lav deltakelse og ett ble avlyst på grunn av sykdom. Sistnevnte kurs ble flyttet til våren 2019. Det var totalt 136 påmeldte kandidater til de ni intensivkursene, hvorav 56 interne. 38 av de interne avla eksamen og fikk godskrevet totalt 190 studiepoeng.

En oversikt over doktorgradskurs i 2018 er gitt i vedlegg 9.

Ved utgangen av 2018 hadde instituttet registrert 34 studenter på doktorgradsprogrammet. I tillegg til norske studenter har vi studenter fra Danmark, Italia, Kina, Sverige og Tyskland. I 2018 disputerte fem kandidater; to kvinner og tre menn. Ved utgangen av 2018 var det to avhandlinger til bedømmelse. En oversikt over disputasene er gitt i tabell 2 nedenfor (en mer detaljert oversikt finnes i vedlegg 8).

Tabell 4: Doktorgradsstudenter

	2015	2016	2017	2018
Antall studenter ved inngangen til året	47	42	35	33
Nye studenter	7	3	10	6
Ferdige kandidater	12	8	12	5
Sluttet/skrevet ut	-	2 ⁶	-	-

Tabell 5: Doktordisputaser i 2018

Dato	Kandidat	Avhandling
15. mai	Eivind Moe Hammersmark	Guns, Gems and Scripture: African Development in a Subnational Perspective.
22. mai	Matteo Alpino	Essays in political and social economics.
05. okt	Edda Torsdatter Solbakken	The wealth of a young nation – On voting right, financing plights, and long-run wealth inequality.
18. okt	Marte Eline Soukup Ulvestad	Sickness and disability benefits: The importance of workplaces, attitudes and nurture.

⁶ En kandidat sluttet og gikk over til ph.d.-programmet ved Universitetet i Bergen, og en kandidat sluttet og gikk over til ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved UiO.

Av de fem som disputerte i 2018, er en ansatt i konsultantselskapet Oslo Economics, en er ansatt som forsker i Statistisk Sentralbyrå, en i Norsk institutt for studier av innovasjon forskning og utdanning (NIFU). To har stillinger i utlandet: En i den italienske nasjonalbanken og en er ansatt som forsker ved EUs forsknings- og kunnskapssenter JRC (The Joint Research Centre) i Sevilla, Spania.

Undervisning

Instituttets studier:

- Årsenhet i samfunnsøkonomi
- Treårig bachelorprogram i samfunnsøkonomi
- Femårig masterprogram i samfunnsøkonomisk analyse
- Toårig masterprogram i samfunnsøkonomi

I tillegg samarbeider vi med Matematisk institutt om et treårig bachelorprogram i matematikk og økonomi og deltar i samarbeidet om tre tverrfaglige bachelorprogrammer ved SV-fakultetet; internasjonale studier, utviklingsstudier og offentlig administrasjon og ledelse. Vi er også involvert i et samarbeid med Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og Institutt for statsvitenskap om et treårig bachelorprogram i politikk, filosofi og økonomi (PPE) med oppstart 2020.

Instituttet tilbyr også emner til studenter på andre programmer og enkeltemnestudenter ved universitetet.

Kort oppsummert vil vi trekke frem følgende momenter fra instituttets arbeid på studiesiden i 2018:

Hvilke studieprogram gjelder endringene	Beskrivelse av gjennomført eller planlagte vesentlige endringer	Årsak til endringer
Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse Master i Economics	Implementering av studiereform for våre studieprogrammer.	Se årsrapporten 2017 for detaljer om hvilke endringer som ble implementert.
Årsenhet i Samfunnsøkonomi	Oppstart av årsenhet i samfunnsøkonomi.	Ønske om å etablere et studietilbud som kan fungere rekrutterende for våre øvrige studieprogrammer, samt

		fungere som et etterutdanningstilbud.
Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse Master i Economics	Ny utvekslingsavtale med Université Paris I Panthéon Sorbonne.	Vi ønsket å utvide utvekslingsavtaleporteføljen vår med nye partnere.
Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse	Omgjøre ECON4715 - Labour Economics til heisemne.	Flere valgfrie emner på bachelornivå.
Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse	Nytt emne på bachelornivå med oppstart våren 2019: ECON3810 - Incentives and Motivation.	Flere valgfrie emner på bachelornivå.
Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse Master i Economics	Nye retningslinjer for godkjenning av emner ved studentutveksling.	Ønske om å forenkle godkjenning for studenter på utveksling. Målet er å få flere til å reise ut.
Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse Master i Economics	Godkjenning av emner i bedriftsøkonomi.	Begrunnelsen for forslaget er at emner i bedriftsøkonomi vil være en styrke for mange av våre studenter i arbeidslivet, og at våre studenter har uttrykt ønske om mer bedriftsøkonomiske emner ved studiet.
Årsenhet i samfunnsøkonomi	Endring i obligatorisk aktivitet ECON2130 – Statistikk 1.	Studentene må løse flere oppgaver. For å kunne gå opp til eksamen skal 75% (tre av

Bachelor i samfunnsøkonomi		fire) oppgaver på hvert av seminarene være bestått.
Master i samfunnsøkonomisk analyse		
Årsenhet i samfunnsøkonomi	Periodisk programevaluering av alle studieprogrammene våre.	Vi vil bruke resultatet fra evalueringskomiteen til å jobbe videre med forbedringer av studieprogrammene våre.
Bachelor i samfunnsøkonomi		
Master i samfunnsøkonomisk analyse		
Master i Economics		
Årsenhet i samfunnsøkonomi	Nytt emne på bachelornivå: ECON3735 – Næringsstruktur, lønnsdannelse og friksjoner.	Flere valgfrie emner på bachelornivå.
Bachelor i samfunnsøkonomi		
Master i samfunnsøkonomisk analyse		
Årsenhet i samfunnsøkonomi	ECON1730 - Befolkning og velferd ble nedlagt.	Emnet skal nedlegges på grunn av for liten undervisningskapasitet på demografi. En av våre to demografer går av med pensjon høsten 2019.
Bachelor i samfunnsøkonomi		
Master i samfunnsøkonomisk analyse		
Bachelor i samfunnsøkonomi	40-gruppen i demografi nedlegges fra og med høsten 2019.	En av våre to demografer går av med pensjon høsten 2019, og vi har ikke mulighet til å opprettholde tilbudet.
Master i Economics	Prøveordning med å tillate bacheloremner i matematikk,	Studenter kan erstatte ett valgfritt 4000-emne. Det er

	statistikk og informatikk i mastergraden.	vedtatt en prøveordning på to år (2019 – 2020).
Årsenhet i samfunnsøkonomi Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse Master i Economics	Nytt heisemne i programmering: ECON3170/4170 – Data Science for Economists. Oppstart høsten 2019.	Emnet har vært ønsket av studentene, og er arbeidslivsrelevant.
Årsenhet i samfunnsøkonomi Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse	Nytt valgfritt bacheloremne - ECON2920 – Environmental and natural resource economics. Oppstart vår 2020.	Flere valgfrie emner på bachelornivå. Emnet blir undervist på engelsk, og kan velges av utvekslingsstudenter.
Master i samfunnsøkonomisk analyse Master i Economics	Utvidet tid på skoleeksamen i emnet ECON4160 fra 3 – 4 timer.	Gjøre eksamen mindre hektisk for studentene.
Årsenhet i samfunnsøkonomi Bachelor i samfunnsøkonomi Master i samfunnsøkonomisk analyse Master i Economics	Innføre retningslinjer ved bruk av flervalgsoppgaver på eksamen.	Det har vært en del reaksjoner knyttet til bruk av flervalgsoppgaver ved eksamen. Med bakgrunn i disse reaksjonene, og en henvendelse fra Fagutvalget. Emneansvarlige som ønsker å benytte seg av flervalgsoppgaver må sende en begrunnet søknad til programleder senest semesteret før emnet undervises.

Bachelor i samfunnsøkonomi	Innføring av bachelorseremoni for avsluttende bachelorkandidater.	Ble opprettet etter ønske fra Fagutvalget.
----------------------------	---	--

Opptak og tilstrømming årsenhet, bachelorprogram og femårig masterprogram

Da at det er mulig å rangere opptil 10 studieprogrammer i søknaden til, årsenheten, bachelorprogrammet og det femårige masterprogrammet, fokuserer vi på tall for førstevalgssøkerne (heretter kalt søkere), det vil si de søkerne som har satt studieprogrammet på første plass i rangeringen.

Årsenheten i samfunnsøkonomi hadde første opptak av studenter høsten 2018. Det var totalt 301 søkere til programmet. Dette tilsvarer omtrent 7,6 søkere per plass, se tabell 2. De gode søkertallene kan forklares med at studiet var nytt i 2018, og det tiltrekker mange søkere.

I 2018 var det 249 søkere til bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi, som tilsvarer omtrent 2,8 søkere per plass, se tabell 2. For det femårige programmet var det 90 søkere, som tilsvarer 1,9 søkere per plass, se tabell 2. Til sammenligning hadde Det samfunnsvitenskapelig fakultet til sammen 5440 primærsøkere til 1336 studieplasser som fordeles gjennom Samordnet opptak. Det betyr at det samlet er 4,07 søkere per plass i gjennomsnitt på fakultetet.

På bachelorprogrammet har antall søkere steget med 6% fra 2017 til 2018, etter en nedgang fra 2016. På det femårige programmet har antall søkere sunket med 8%. Poenggrensene for bachelor økte med 0,1 prosentpoeng fra 2017 til 2018, mens poenggrensen for femårig master falt med 1,9 prosentpoeng i samme periode.

En mulig forklaring på at det er flere søkere til bachelorprogrammet enn til samfunnsøkonomisk analyse kan være at bachelorprogrammet ikke har spesielle opptakskrav utover generell studiekompetanse, og opptaksrammene er større. Det femårige masterprogrammet har matematikk som opptakskrav, som kan føre til at en del ikke er kvalifisert og dermed søker seg til bachelorprogrammet i stedet.

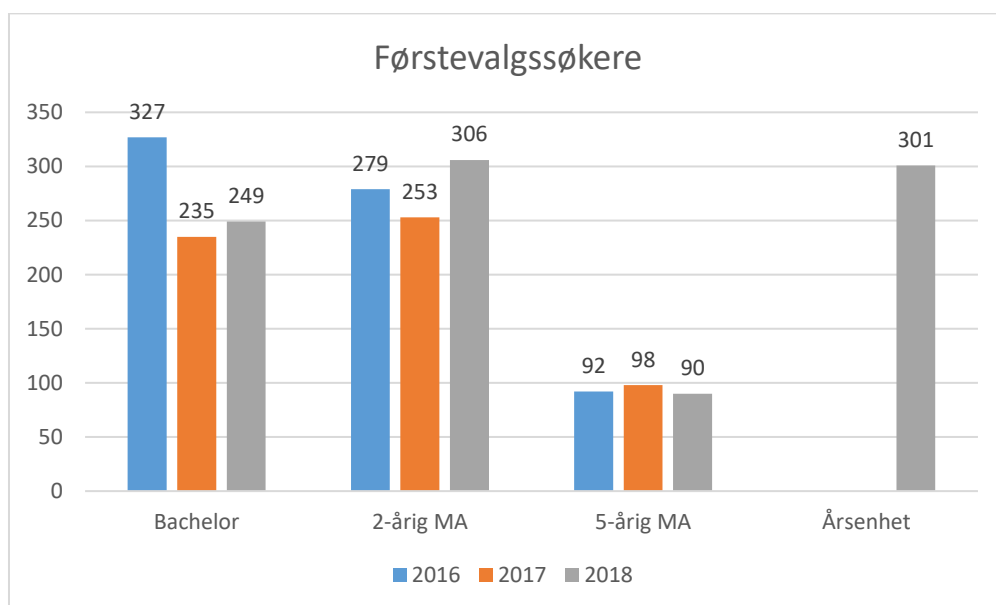
Tabell 6: Opptak til årsenheten, bachelorprogrammet og masterprogrammet i samfunnsøkonomisk analyse

	2015	2016	2017	2018
Antall førstevalgssøkere				
- samfunnsøkonomisk analyse	78	92	98	90
- bachelor	298	327	235	249
- årsenhet				301
Antall plasser				
- samfunnsøkonomisk analyse	50	50	50	47
- bachelor		95	95	

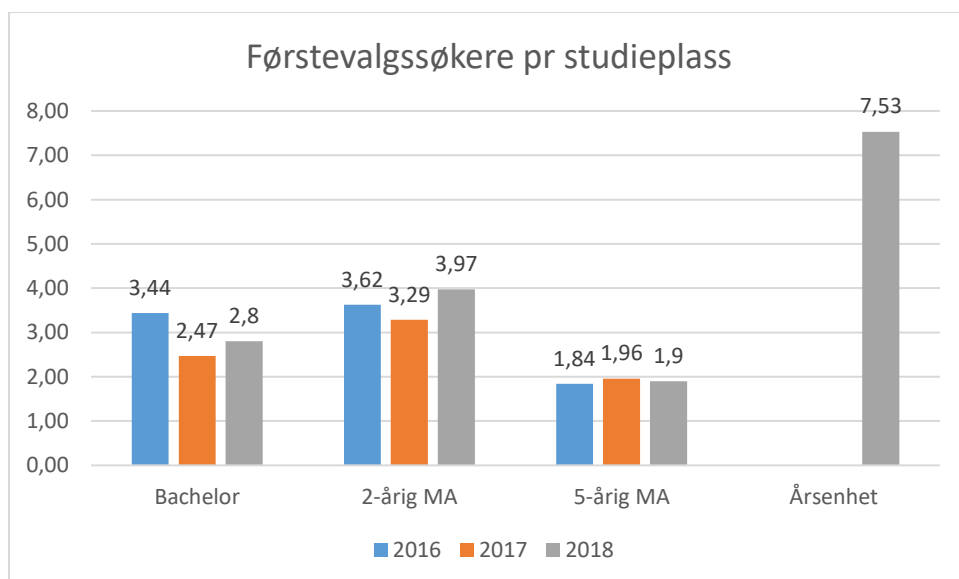
- årsenhet	95			90 40
Poenggrenser (førstegangsvitnemål/ordinær)				
- samfunnsøkonomisk analyse	44,3/53	44,3/53,7	43,6/51,8	41,7/52,2
- bachelor	47,7/55,7	47,3/56/3	46,8/55,0	46,9/53,4
- årsenhet				47,3/59,5

****antall plasser er vel redusert på bachelor og 5-årig på 2018, pga årsenhet**

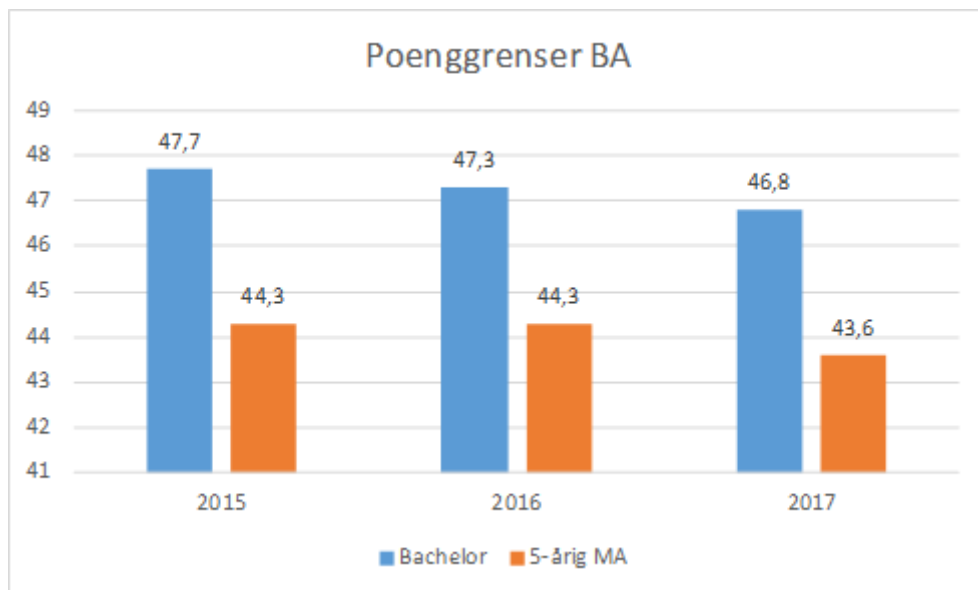
Figur 1: Førstevalgssøkere på studier på BA-nivå

Figur 2: Førstevalgssøkere pr studieplass BA-nivå

Figur 3: Poenggrenser for førstegangsvitnemål BA-nivå

Tabell 7: Antall førstevalgssøkere pr. studieplass

	2015	2016	2017	2018
- samfunnsøkonomisk analyse	1,56	1,84	1,96	1,9
- bachelor	3,14	3,44	2,47	2,8
- årsenhet				7,53

Opptak og tilstrømming toårig masterprogram

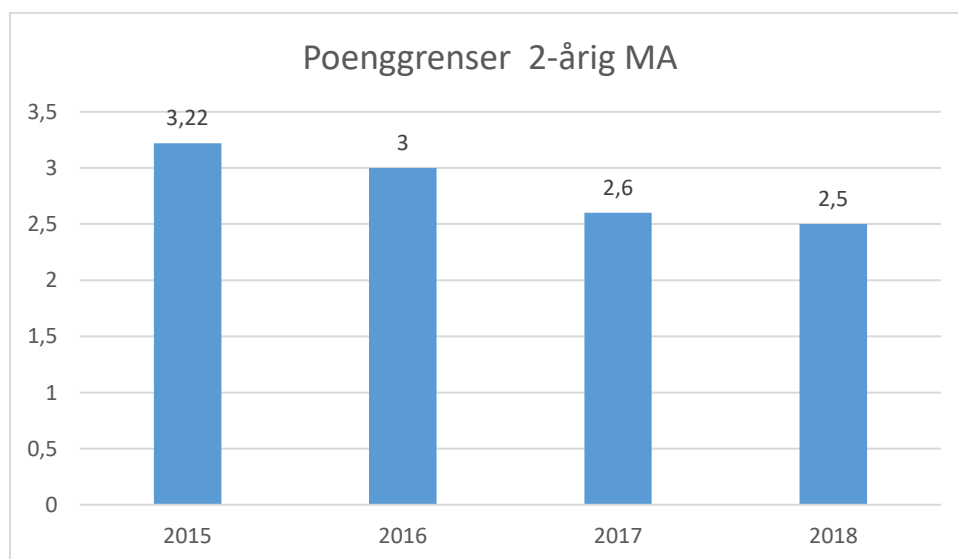
Fra 2015 til 2016 var det en stor nedgang i antall søkere på det 2-årige masterprogrammet, som i stor grad skyldes at engelskkravene ble skjerpet på alle masteropptak, og rutineene for etterlysning av dokumenter ble endret ved seksjon for opptak og tilrettelegging. Fra 2017 til 2018 har antall

kvalifiserte søkere økt med 34,5 %, til 152 søkere i 2018. Klarere informasjon på nettsidene kan ha bidratt til at potensielle søkere enklere finner ut av om de er kvalifisert eller ikke før de faktisk søker.

Tabell 8: Opptak til det toårige masterprogrammet

	2015	2016	2017	2018
Antall søkere⁷				
- samfunnsøkonomi	1120	663	579	574
Antall kvalifiserte søkere				
- samfunnsøkonomi	131	106	113	152
Antall nye studenter				
- samfunnsøkonomi	71	61	60	67
Poenggrenser⁸				
- samfunnsøkonomi (vår/høst)	2,8	2,66	2,56	2,5

Figur 4: Poenggrenser for opptak til 2-årig MA

⁷ Statistikk fra FS <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/>

⁸ Poenggrense master: 5 = A, 4 = B, 3 = C, 2 = D, 1 = E. Opptak av utenlandske studenter foretas på grunnlag av individuell vurdering, da det er vanskelig å omregne karakterene til det norske system.

Gjennomføring

Registrerte studenter⁹

Tabell 9: Registrerte studenter

	2015	2016	2017	2018
Bachelor	177	172	181	175
Femårig master i samfunnsøkonomisk analyse	162	170	159	155
Årsenhet				40
Master i samfunnsøkonomi	156	146	147	140
Master i miljø- og utviklingsøkonomi	3	2	2	0
Totalt	498	490	489	510

Ferdige kandidater¹⁰

Tabell 10: Ferdige kandidater

	2015	2016	2017	2018
Samfunnsøkonomisk analyse (5 år)	23	10	19	10
Master in Economics	58	51	43	55
Master in Environmental and Development Economics	0	1	0	0
Sum master	81	62	62	65
Bachelor	33	19	35	35
Sum alle programmer	114	81	97	100

Generelt er gjennomføringen på våre studieprogrammer ikke god nok. Vi jobber stadig med forbedringer på studieprogrammene våre, og er lydhøre på studentenes meninger via evalueringer og tilbakemeldinger blant annet i Programrådet.

⁹ Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning. *Registrerte studenter*. Dette er samtlige registrerte studenter ved institusjonen. Studentene må ha registrert seg og betalt semesteravgift for rapporteringssemesteret. <http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/> [lesedato 08.08.19] (Husk vis kode for studiekode)

¹⁰ Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning. *Fullførte studieprogrammer*. <http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/> [lesedato 08.08.19]

Bachelor: Fra og med 2017 har vi implementert en studiereform på lavere grad som vi håper kan bedre gjennomføringen av studiene. Studentene som startet høsten 2018 på bachelorprogrammet skal (dersom de følger normert løp) fullføre våren 2021.

5-årig MA: På 5-årig master har det vært høyt frafall og også stor variasjon fra år til år, med 19 uteksaminerte i 2017 og 10 uteksaminerte i 2018. Det høye frafallet har mange ulike årsaker. Studiereformen innebærer også endringer for de tre første årene på den 5-årige masteren. Studenter som startet høsten 2018 skal fullføre våren 2023. Reformen tar blant annet sikte på å forbedre gjennomstrømningen i programmet.

2-årig master: Her øker antall uteksaminerte. Vi tenker grunnen til dette er at antall uteksaminerte har stabilisert seg etter omgjøringen av masteroppgaven (med karakter) i 2016. Det var derfor færre som fullførte i 2017 siden de brukte litt lengre tid på graden enn før.

Status for enhetens årsplanstiltak relatert til studiekvalitet/utdanning

I årsplanen for instituttet for perioden 2018-2020 er de overordnede målene for studiekvalitet og utdanning følgende: arbeide for rekruttering av motiverte og dyktige studenter, videreutvikle undervisningstilbudet og evalueringsformer innenfor de eksisterende rammer, og sikre at undervisningen har høy faglig kvalitet. Instituttet vil ha dialog med aktuelle arbeidsgivere og synliggjøre kandidatenes kvalifikasjoner.

Vi har igangsatt eller har gjennomført følgende årsplantiltak:

1. Iverksette den nye studieordningen for bachelor og master.

Nye studieordninger for BA og MA ble godkjent av fakultetet, og ble implementert i løpet av 2018. Emnetilbudet har blitt vurdert fortløpende, også med innspill fra studentene. Det har blitt opprettet flere nye obligatoriske emner som del av reformen, samt noen valgfrie emner.

Følgende emner ble undervist første gang i 2018: ECON1100, ECON2220, ECON2610, ECON3735 og ECON3725. I løpet av 2018/2019 ble det i tillegg opprettet to emner til, som blir undervist første gang i løpet av 2019 - ECON3810 og ECON3170/4170. Det arbeides fortsatt med å forbedre emnetilbudet.

2. Følge opp frafallsundersøkelsen ved fakultetet, og studentevalueringen som ble gjennomført høsten 2017. Vurdere bedre former for studentevalueringer f.eks. gjennom bruk av Canvas.

Arbeidet med frafall er en kontinuerlig prosess som instituttet jobber med, blant annet gjennom endringer av studietilbudet og nye emner. Det er også fokus på sosiale tiltak.

Tidligere studentevalueringer er fulgt opp av undervisningsledere og instituttleder. Studentevalueringene for 2018 ble gjennomført på samme måte som i 2017, men med en høy svarprosent. Vi ønsker å fortsette med den metoden, og det ble av den grunn bestemt at vi ikke kommer til å undersøke bruk av nye metoder for å innhente svar.

3. Bidra til den periodiske programevalueringen av bachelor- og masterprogrammene i samfunnsøkonomi

Den periodiske programevalueringen ble gjennomført i 2018/2019. Instituttet skrev en egenevaluering med frist desember 2018. Instituttet mottok endelig rapport april 2019.

4. Vurdere instituttets policy for utvekslingsavtaler fremover i lys av utredningen som ble ferdigstilt høsten 2015.

Programledelsen har vurdert noen aktuelle avtaler, men ikke gjennomført noen samlet gjennomgang. Vi har imidlertid forenklet godkjenningsprosessen av emner, som bidrar til gjøre det enklere for studenter å reise på UiOs avtaler.

Instituttet er med i en prosjektarbeid i regi av Det samfunnsvitenskapelig fakultet der alle avtaler blir gjennomgått. Målet med prosjektet er å finne hvilke avtaler som kan nedlegges og opprettholdes fremover (spesielt siden mange avtaler skal fornyes 2021).

5. Arbeide for god rekruttering til instituttets studieprogrammer, og for at de studenter som tas opp har tilstrekkelig bakgrunn for å gjennomføre studieprogrammene med gode resultater

Instituttet gjennomførte 11 skolebesøk i samarbeid med Det samfunnsvitenskapelige fakultet i 2018. Vi vil videreføre ordningen og bidra til å ansette dyktige og engasjerte masterstudenter til rollen som skolebesøker.

Basert på erfaringer fra bruk av GRE- / GMAT-test i opptaket høsten 2017 der vi innførte krav om GRE- / GMAT-test for søkere med bachelorgrad utenfor Norden, endret vi opptakskravet. Vi innførte unntak fra GRE- / GMAT-test for søkere som har avlagt minst 30 ECTS i økonomi og/eller matematikk fra en utdanningsinstitusjon i EU/EØS. Endringen gjaldt fra og med opptaket høsten 2018.

Vi har også opprettet en rekrutteringskomite ved Instituttet som består av tre vitenskapelige ansatte, to studenter og en administrativ ansatt.

6. Gjennomføre digital eksamen på flere ECON-emner

Gjennomføre forsøk med digital eksamen på utvalgte emner og vurdere om digital eksamen kan benyttes på flere emner etter hvert

Instituttet gjennomførte en prøveordning med digital eksamen på fire emner i 2017. Basert på erfaringene med digital eksamen i 2017 har instituttet innført digital eksamen på alle emner fra høsten 2018, med unntak av emner som er rene matematikk-, statistikk- og økonometriemner. Når Inspira blir bedre tilrettelagt for eksamener der kandidater bruker formler, modeller og avansert matematikk, vil vi også gjennomføre digitale eksamener her.

7. Innføre Canvas som digital læringsplattform for alle emner fra høsten 2018 i forbindelse med at Fronter utgår.

Canvas ble først introdusert som pilot våren 2018. ØI hadde da med et emne i piloten, ECON2500. Fra og med høsten 2018 ble Canvas innført på alle emner. Innføringen av Canvas har foregått gjennom tett samarbeid mellom instituttet og fakultetet, et samarbeid som har vært vellykket. Det ble tilbudt flere workshops for emneansvarlige på SV, i tillegg til hjelp via Canvas-superbruker.

8. Gjennomføre digitale og andre undervisningseksperimenter som supplement til tradisjonelle forelesninger

- Nytt emne i programmering

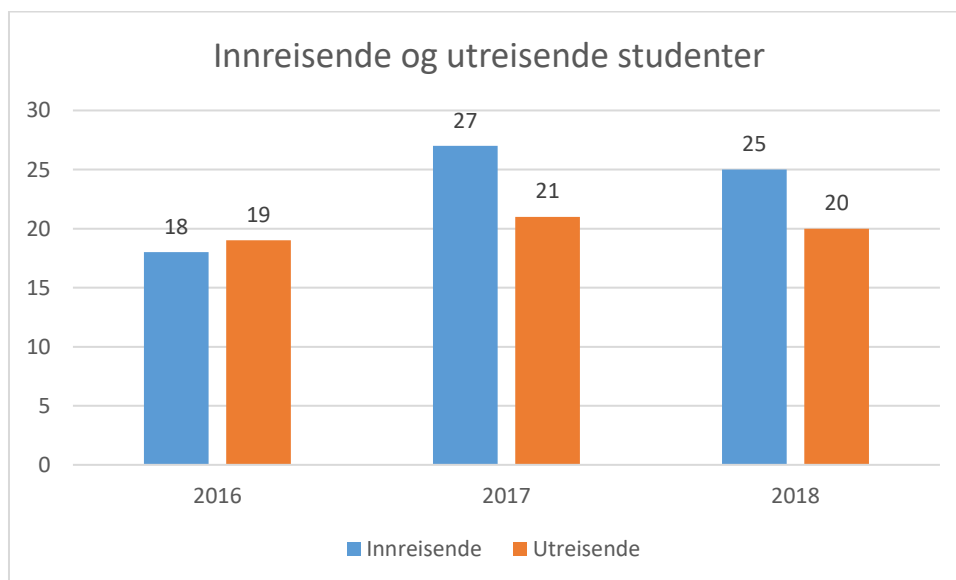
Det opprettes et nytt heisemne i programmering. Etterspurt av studentene fordi det er etterspurt i arbeidslivet.

- Bruk av podkast i undervisning

I 2018 har det vært økt bruk av podkast og andre typer opptak av undervisningen. Dette har vært etterspurt av studenter som ikke har hatt mulighet til å være tilstede i forelesningene, og også blitt brukt i forberedelser til eksamen.

Internasjonalisering (antall inn- og utreisende studenter)

Figur 5: Innreisende og utreisende studenter

Antall ut- og innreisende studenter ligger relativt stabilt. Gjennom den nye studiereformen blir det enklere å reise på utveksling både på bachelorprogrammet og det femårige masterprogrammet. Det er blitt færre obligatoriske emner, som senker terskelen for å reise ut. Vi har også tilrettelagt for at det skal bli mer fleksibelt og enklere å få godkjent emner på utveksling.

Vi håper å se en økning i antall utreisende studenter som en følge av endringene vi har gjort på programmene.

Formidling og kunnskapsutveksling

Formidlingen skjer i stor grad gjennom faglige konferanser, interne og eksterne seminarer, offentlige utvalg og ekspertgrupper, opptreden som sakkyndig, utarbeidelse av utredninger samt publisering i nasjonale og internasjonale fagtidsskrifter som retter seg mot ikke-akademiske fagøkonomer. Mange av instituttets ansatte har vært aktive på disse områdene i 2018. En oversikt over ansattes populærvitenskapelige bidrag/mediebidrag er gitt i vedlegg 5C.

Ansatte har deltatt i følgende offentlige utvalg og råd/styrer:

Steinar Holden var medlem av Tariffnemnda, leder av Finansdepartementets Rådgivende utvalg for modell og metodespørsmål, leder av Sysselsettingsutvalget og leder av Kompetansebehovsutvalget. Karine Nyborg var medlem i det miljøøkonomiske råd, Danmark. Tore Nilssen var medlem av Fosterhjemsutvalget oppnevnt av Barne- og likestillingsdepartementet. Karen Helene Ulltveit-Moe var leder av Havbruksskatteutvalget som ble oppnevnt høsten 2018. To av instituttets ansatte (Kjetil Storesletten og Karen Helene Ulltveit-Moe) var medlemmer av Norges Banks hovedstyre. Hans Holter var medlem i Det norske finansinitiativet (NFI) i Norges Bank.

Januarkonferansen 2018:

Instituttet arrangerte 18.01.2018 januarkonferansen, en årlig konferanse for Stortingets finanskomité, representanter for Regjeringen, de politiske partier, offentlig forvaltning, næringslivs- og arbeidslivsorganisasjoner, forskere og media. Konferansen i 2018 satte fokus på klimautfordringer og forvaltning av oljeressurser, og hadde tittelen: «Et klimavennlig oljeland?». Konferansen i 2019 fokuserer på globalisering, og har tittelen «Markedsmakt i en globalisert verden».

Personale, organisasjon og økonomi

Instituttets ledelse besto i 2018 av Steinar Holden (leder) og Halvor Mehlum (nestleder). Den administrative ledelse bestod av Merethe Aase (kontorsjef) og Arina Shadrikova (forskningsadministrativ leder).

I tillegg til ledelsen hadde instituttets styre følgende medlemmer: Karen Helene Ulltveit-Moe, Kjetil Storesletten, Tarjei Havnes (representanter for vitenskapelig ansatte), Kristoffer Berg (representant for midlertidig ansatte), Sofie Kjernli-Wijnen (representant for teknisk-administrativt ansatte), André Wilhelm Auke og Maren L. Eilertsen (vår), Marte N. Thomassen og André Wilhelm Auke (høst) (representanter for studentene). Kjell Arne Brekke møtte som vara for Karen Helene Ulltveit-Moe hele året siden Ulltveit-Moe hadde forskningstermin i 2018. Styret avholdt i alt 7 møter. For oversikt over programrådets medlemmer, samt andre råd, utvalg og verv ved instituttet, se vedlegg 10.

Regnskapsresultatet for 2018 viser et akkumulert overskudd på ca. 24,3 mill. kr. for instituttets basismidler, når midler til Verdensledende miljø er holdt utenom. Samlede ubrukte midler i 2018 (inklusive eksternt finansierte prosjekter) er 46 millioner kroner. Alle de overførte midlene i eksternt finansierte prosjekter er imidlertid allerede satt av til fremtidig aktivitet. Det store akkumulerte overskudd skyldes at instituttet i en del år har mottatt betydelige midlertidige inntekter, som de nærmeste årene vil falle bort. Fakultetsstyret vedtok høsten 2018 en ny budsjettmodell som vil redusere instituttets inntekter ytterligere de kommende årene.

Instituttet ansatte Martin Holm som postdoktor på innstegsvilkår (*tenure track*) i 2018, og han tiltrådte i januar 2019. Cloé Garnache ble ansatt i postdoktorstilling knyttet til Bård Harstads Consolidator Grant *Conservation*, og Lan Lan ble ansatt som postdoktor finansiert av midler til verdensledende miljø. Ragnhild Schreiner ble ansatt i postdoktorstilling knyttet til Oslo Fiscal studies (OFS), og tiltrådte i januar 2019. Det var også flere ansettelse i II-stillinger knyttet til prosjekter, og nyrekruttering i forskningsassistentstillinger.

Instituttet ansatte tre nye stipendiater i 2018; Ruslana Datsenko, Ingrid Semb og Xiaoguang Ling.

Paolo Piacquadio fikk i 2018 ERC Starting Grant, og det ble utlyst en postdoktorstilling knyttet til prosjektet, samt en postdoktorstilling knyttet til verdensledende miljø. Det ble også utlyst en postdoktorstilling knyttet til et nytt Toppforskningsprosjekt ved instituttet.

En postdoktor og to stipendiater sluttet ved instituttet i 2018. Postdoktoren fikk jobb ved Oslo Met. En av stipendiatene fikk jobb i Norges Bank, mens en fortsetter doktorgradsstudiet i Tyskland med sikte på å søke det internasjonale arbeidsmarkedet seinere. Placement officer Andreas Moxnes har også i 2018 holdt informasjonsmøte om det internasjonale arbeidsmarkedet for de nye doktorgradsstudentene.

Instituttet har videreført ordningen med at eksterne doktorgradskandidater må oppholde seg ved instituttet i til sammen to semestre. Våren 2018 hadde to doktorgradskandidater (én fra Frischsenteret og en fra TØI) opphold ved instituttet, og høsten 2018 var det også to eksterne doktorgradsstudenter (en fra SSB og en fra Frischsenteret).

Instituttet arrangerte halvdagsseminar for alle ansatte i juni og desember, kombinert med sommeravslutning og årsavslutning. Seminaret i juni satte fokus på undervisning og bruk av Canvas i undervisningen. På seminaret i desember ble Plan S (Open access) diskutert, samt ulike aspekter knyttet til studieprogrammene, bl.a. studentrekruttering og masterprogrammets oppbygging.